

Szerkesztői iroda:
Nagyberek Zápolya-
ntca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecs-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagyberek, 1916.

XI V. évfolyam, 287 szám.

Péntek, december 15.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távlati jelentésel. —

A béke körül.

Az entente és a békejavaslatok. — Hatszáz kilométerrel megrövidült a keleti front. — Görögország az entente ellen. — Az orosz offenzíva kudarca. — A német élelmezési diktátor Budapesten.

— A mai nap hírei. —

Az entente és a békejavaslat.

Budapest, dec. 15. Londonból sürgönyzik:

Az alsóházban a békejavaslat tárgyalásakor Bonar Law figyelmeztette a Házat Asquithnak a békeajánlatok alkalmával tett következő kijelentésére: „A szövetségesek megfelelő elégtételt követelnek a múltért s megfelelő biztosítékot a jövőre nézve.” Bonar Law hozzáfüzte: Most is ez a politikánk s a kormánynak is ez az elhatározása.

Az alsóház ezután a négyszázmillió hitelt egyhangulag megszavazta.

Budapest, dec. 15. Londonból sürgönyzik:

A Newyork World írja:

Biztosak vagyunk, hogy az entente hatalmak a kancellár javaslatait elutasítják.

Budapest, dec. 15. Newyorkból sürgönyzik:

A newyorki lapok egyhangulag arra az álláspontra helyezkednek, hogy az idő még nem érett meg arra, hogy a szövetségesek a német békeajánlatról tudomást vegyenek.

Budapest, dec. 15. Genfből sürgönyzik:

Az entente-párti Journal de Geneve vezércikkében kompromisszumos béke mellett foglal állást. A lap azt írja, hogy igazságtalanul tekintenek e német lépést annak bizonyítékául, hogy a német birodalom úgy érzi, hogy erejének végére érkezett. Tulajdonképp csak a pillanatot tartja rendkívül kedvezőnek, hogy háborus vállalkozásának gyümölcseit leszedje.

A német iniciatíva a legsúlyosabb próbája a londoni szerződésnek. Egy semleges ország orgánumához nem illik, hogy kívánságát fejezze ki a háboru folytatása

iránt. Az igazságtalanság és elnyomatás győzelme, a létjogosultsággal bíró kis népek függetlenségének elvesztése reánk nézve kétségtelenül nagyobb szerénység volna, mint a háboru folytatása, a béke azonban kívánatosabbnak látszik ama népek tökéletes győzelménél, amelyek ezt nem érdemlik meg.

Budapest, dec. 15. Stockholmból sürgönyzik:

Az orosz lapok még egyáltalán nem foglalkoznak a központi hatalmak békejavaslatával, sőt a legtöbb lap még hirt sem ad róla. Csupán a Moszkovszkija Vjedomoszti közli kivonatolva a békejavaslatot, de megjegyzést nem fűz hozzá, csak annyit, hogy az orosz kormány szövetségeseivel együttesen tárgyalja majd a békejavaslatot.

Békeajánlat Belgiumnak?

Budapest, dec. 15. Londonból sürgönyzik: A Daily Telegraph állítólag jó forrásból arról értesül, hogy a központi hatalmak nemrég békeajánlatot tettek volna Belgiumnak a következő feltételekkel: A belgák haladéktalanul föllépnek a békekötés érdekében. — Visszakapják országukat, biztosítják függetlenségüket és pénzügyi segítséget kapnak.

Hatszáz kilométerrel megrövidült a keleti front.

Budapest, dec. 15. Stockholmból sürgönyzik: A Rjecs írja:

Bukarest elvesztése nagy jelentőségű. Románia leverésével a központi hatalmak több mint felével megrövidítették erdélyi frontjukat. A harevonai Románia beavatkozása után Dornavatrától Konstanzáig ezeregyszáz kilométer volt, most ötszáz. Az egész keleti front Rigától Konstanzáig kétezernégyszáz kilométer volt, most ezernyolcszáz, a keleti harevonai tehát hatszáz kilométerrel rövidült meg.

Görögország az entente ellen.

Budapest, dec. 15. Szófiából sürgönyzik: Az igazságügyminiszter lapja írja:

A görögök és franciák közötti legutóbbi összeütközés több ugyan közönséges fegyveres incidensnél, de nem következik belőle, hogy azt hadüzenet előzte meg. A hadüzenet még nem történt meg, de várható.

Budapest, dec. 15. Szófiából sürgönyzik:

Az entente elleni görög hadüzenet hivatalos notifikálásáról itt még nem tudnak semmit.

Királyunk utja.

Budapest, dec. 15. Bécsből sürgönyzik:

Mint a Wiener Zeitung jelenti, Károly király tegnap este elutazott Bécsből.

A német élelmezési diktátor Budapesten.

Budapest, dec. 15. Bécsből sürgönyzik:

Batocky a német élelmezési diktátor tegnap Bécsbe érkezett, ahonnan ma Budapestre utazik s itt tanácskozni fog Kürthy Lajos báróval, a Közélelmezési Hivatal elnökével.

Az orosz offenzíva kudarca.

Budapest, dec. 15. Stockholmból sürgönyzik: A Dven katonai munkatársa írja, hogy az oroszok nagy tartalékokat és hadianyagot koncentráltak, hogy átörjenek és Falkenhayn háta mögé kerüljenek. Tuleróval megtámadták a központi frontját, de ezek erősítéseket kaptak és az offenzívát visszaverték. Miután Oroszországnak elegendő tartalék áll rendelkezésére, most azt kell hinnünk, hogy az offenzívát azért hagyta abba, mert nem tartja időszerűnek.

Változás az orosz külügyminiszterium vezetésében.

Budapest, dec. 15. Stockholmból sürgönyzik: Szentpétervárról jelentik ide:

Trepov és Kokovcev tanácskozásáról beavatott körökben az a vélemény, hogy a tanácskozás összefügg a külügyi tárca vezetésében várható változással, miután Neratov csak átmenetileg vállalta a tárcát. Állítólag Botkin lisszaboni és Giers római követek nem hajlandók a miniszterségre s ezért Trepov Kokovcovaal tárgyal. Szasonov egyelőre kimaradt a kombinációból.

Polgári szolgálat.

— dec. 15.

Németország, a mi nagy szövetségünk, megszervezte a háborus polgári szolgálatot s ebben újabb bizonyítékát adta energiája kifogyhatatlanságának. Az ántánt fegyverrel már nem győzi, hát az időre bizza, hogy az porlassza el a németet. Erre felel a polgári szolgálat, mely a csatavonalak mögött új milliókat sorakoztat fel. Ezeknek a háborus cél elérésére irányuló szilárd elszántsága majd csak ki fogja apasztani ellenségeinknek az időbe vetett kétségbeesett reménykedését is. Az előjelek máris mutatkoznak. Egyik szövetséges kormány a másik után bukik s amelyik még állja úgy, ahogy a helyét, az alatt is inog, indulóban van a föld. Mi lesz majd akkor, ha a németek háborus polgári szolgálata teljes gőzerővel munkába fog.

Csodálattal adózunk a német erő ez újabb megnyilvánulásának, egyuttal azonban érezzük azt is, hogy épen csak a csodálat nem elég és különösen nem egyenértékű adó. Mi megszoktuk már, hogy nagy szövetségünk mögött soha nem maradjunk el egy lépéssel se. A háboru egész viharos folyamata erről tanuskodik, amely alatt minden erő kifejtésből megköveteltük és becsülettel ki is vettük a magunk részét. Most sem állhatunk meg a pusztá csodálatnál. Az egész világ várakozása, de a magyar nemzet háborus multja is parancsolja, hogy ezuttal se maradjunk hátra.

Igaz, hogy nálunk a háborus polgári szolgálatot törvény még nem szervezte. De kell-e ehhez törvény? És vajjon idáig való harcunk egész története nem arról tanuskodik-e, hogy a magyar polgári társadalom törvény és szervezet nélkül máig is mindent önként meg tett, csak hogy szövetségeseihez és magához méltó maradjon? Emelt fővel viseltük itthon a mostoha fordulatokat s önmegtagadással, kitartással és mindenre kész áldozattal tettük lehetővé, hogy fegyvereink dicsőségét semmi rajtunk muló akadály meg ne homályosítsa.

Most folyik az ötödik hadikölesönre az aláírás. Mig törvényben megszabott más teret nem nyitnak számára, ime a háborus polgári szolgálat itt teljes mértékben érvényesüléshez juthat. Négy eredményes kurzusból van is már hozzá való gyakorlatunk. Vonuljunk föl tehát mind, akik itthon maradtunk. Jegyezzünk valamennyien az ötödik hadikölesönre s agítaljunk, serkentsünk lankadatlanul a sikere érdekében. Minél nagyobb eredményt mutathatunk majd fel, a legújabb német példára, annál megfelelőbb visszhangot adtunk, szövetségeseinkhez annál méltóbbaknak bizonyulunk s annál érdemesebbek leszünk az előttünk lebegő nagy célra: a végleges, ellenségeinket porig alázó győzelemre.

Ennél többre a német polgári szolgálata se törekszik.

Könyveket a harctérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontai megyei Közművelődési Egyesület készséggel továbbítja.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések december hó 14-ikéről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harszerű eseményekről:

Hőfer jelentései:

Mackensen vezértábornagy hadserege: Az ellenség a Jalomita alsó folyása körül is visszavonulóban van. Mi újból tért nyertünk.

József főherceg vezérezredes hadserege: Az oroszok tovább támadtak. Tegnap is mindenütt, úgy az Uz-völgytől délre, mint a Trotus-völgyben és Tölgyestől nyugatra véres vereséget szenvedtek. Comanesci felett egy osztrák-magyar repülő lelért egy ellenséges harci repülőgépet, amely felborult és egy erdőben lezuhant.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Az oroszok tüzérségi tevékenysége a Dnyeszter mindkét oldalán fokozódott. Különben semmi újság.

Olasz és délkeleti harctér:

Lényeges esemény nem történt.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A Somme arcvonal egyes szakaszain átmenetileg erős tüzérharc. A trónörökös hadserege: Le fort de Parisnál az Argonneokban heves előkészítő tüzelés után előretört francia járőröket visszavertünk. A Maas jobbpartján délután a tüzérségi tevékenység fokozódott.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Nincs lényeges esemény.

József főherceg vezérezredes arcvonala: Az Erdős-Kárpátokban sok helyütt tüzérségi tűz volt. A Gyergyó-hegységben és a Trotus-völgyben az oroszok veszteségteljes, de minden eredmény nélkül lefolyó támadásait folytatták.

Mackensen vezértábornagy hadserege: Az egész arcvonalon a nagyon rossz utviszonyok ellenére kedvezően haladunk előre Nagyoláhszág a bukarest-csarnavodai vasutól délre az ellenségtől meg van tisztítva.

Macedón arcvonal:

A szerbeknek a Csernától délkeletre ellenünk intézett támadásai a bolgár állások előtt az ellenség súlyos vesztesége mellett összeomlottak. — Ludendorff.

— **Jankó Ágoston alispán előadása a gyerekekről.** Szép és magasztos gondolat-tal telt előadása lesz karácsony ünnepén a kultúregyesület szabad liceumának. A megváltó születése napjának ünnepét a kultúregyesület ugyanis a gyermekeknek, a mostani időkben kétszeresen drága kincseinknek szenteli. A szabad liceum vezetősége a nemes cél szolgálatára megnyerte Jankó Ágoston udvari tanácsos alispánt, aki mindig ott van az első sorban, ahol nagy ideálokért munkálkodnak. Jankó Ágoston alispán fog ugyanis előadást tartani Karácsony első ünnepnapján, december 25-ikén, hétfőn délután a gyerekekről. Az előadásra ezuttal egy korona lesz a belépődíj, amelynek egész jövedelme a nagybecskereki Missió-társulat nemes gyermekvédelmi céljaira jut. Kétségtelen, hogy úgy az illusztris előadónak nagyérdemű vonzó előadása, mint a magasztos cél a közönség legszelebb rétegeit fogja összegyűjteni a karácsonyi előadásra.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Stanciu Margit tatarosi és Csutakné Petrovics Margit rábái

áll. el. iskolai tanítónőket kölcsönösen áthelyezte.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte ismét Dimitrievics Pál nyug. törökkanizsai községi jegyzőt és családját. Csak nemrégiben halt hősi halált főhadnagy fia s most ismét másik fia, Dimitrievics Braniszláv papnövendék hunyt el Módoson 24 éves korában. Az elhunyt fiatal embert dec 13-ikán temették el nagy részvét mellett Módoson.

— **Rőfös és rövidáru kereskedők figyelmébe.** Az országos magyar kereskedelmi egyesülés nagybecskereki kerülete figyelmezteti a szakmabeli kereskedőket, hogy a kereskedelmi miniszter bizonyos konfekcionált pamutáru és a téli pamutárakra nézve a felajánlási kényszert elrendelte. A rendelet főbb intézkedései a következők:

1. Kötészövött pamut vagy félgyapju kelmeből konfekcionált férfingeket, mellényeket és alsónadrágokat, ha a tulajdonos készlete az összes felsorolt árukból együttvéve legalább 3 tucat vagy ennél több.

2. Téli ruhára alkalmas, mindenféle kötészövött, tricokelmék és mindenféle festett, nyomott vagy tarkánszött, egyik vagy mindkét oldalon bogácsolt pamutszövetek, akkor is, ha ezekben más anyagokból készült díszítő fonalak is vannak, mint pl. flaneleket, barchenteket, velourokat stb., amennyiben a tulajdonos készlete az összes felajánlás köteles árukból együttvéve 500 méter vagy ennél több.

Mindazok, akik a jelen rendelet alapján felajánlando pamutárak birtokában vannak, kötelesek az 1916. évi december hó 10-ik napján birtokukban levő készletüket legkésőbb 1916. évi december hó 20. napjáig a Pamutközpont r. t.-nak megvételre felajánlani.

Mindazok, akik a fentiekben megjelölt árukat, bármely mennyiségben, más részére őrizetben tartanak, kötelesek a készleteket az előző bekezdésben megjelölt hatánapig a minőség, mennyiség, a tulajdonos teljes címének és a raktározás helyének pontos megjelölésével a Pamutközpont r. t. cégnek bejelenteni.

A felajánlásnak a Pamutközpont r. t.-nál beszerezhető úrlapokon kell történnie.

Minden felajánlott minőségű áru a teljes szélességből vett 15 centiméter hosszú mintával megmintázandó és azon úgy a készletben levő mennyiség, mint a raktározás helye megjelölendő.

— **Homunculus a Városi Moziában.** Multkor az országos gyász elrendelésekor éppen az első felvonásnál szakadt meg a Városi Moziában a legújabb filmesodának, a Homunculusnak az előadása. A Városi Mozi bérője mindent elkövetett, hogy a Homunculus első részét megszerezze, hogy a nagybecskereki közönségnek meg legyen a folytonossága a Homunculus többi négy részéhez. Meg is szerezte az első részt s most holnap, szombaton és holnapután, vasárnap kerül színre a Homunculus első része a Városi Moziában.

— **Karácsony a harctéren.** A harctéri katonák karácsonyi megajándékozására indult mozgalom, a Hadsegélyező Hivatal és a Vöröskereszt együttes akciója a legszébb eredményeket igéri. Pénzintézetek, vármegyei és községi hatóságok, egyházak, iskolák, a vidéki Vöröskereszt fiókok nemes vetélkedéssel küldik adományait és remélhető, hogy példájukat egyre többen követik. A katonák karácsonyi ajánlékainak csomagolása is megkezdődött és nagy apparátussal folyik. Adományok a karácsonyi szeretetadományok 8880. sz. csekkszámújára küldendők az együttes vezetőséghez, Hadsegélyező Hivatal, V. Akadémia-utca 17. sz.

— **Mindent a hadseregnek!** A m. honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, vagy esetleg gyapju és vászonrongyokat minél nagyobb mennyiségben küldjön be Átvételi Különítmányához (IV. Váci-utca 38. sz.) a harctéren való felhasználás végett. A „Szeretetadomány” jelzésű csomagok ingyen szállíttatnak.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!** Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZINHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton, 1916. évi december hó 16-án d. u. 4, 6 és fél 9 órakor, vasárnap, december 17-én d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor rendes helyárrakkal.

HOMUNCULUS

Egy újfajta élőlény történet 5 részben. Irta Reinert Róbert. Bendezte Rippert Ottó. Felvette Hoffmann Károly. Homunculust játsza Olaf Fönn s és Famulust játsza Friedrich Kühne. A leggrandiózusabb, az emberiség egyik legnagyobb problémáját tárgyaló filmatrakkció.

A pancsovai vonat balesete.

— Két ökrös kisiklatott egy vonatot. —

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, dec. 15.

Sulyos és különös baleset érte a tegnapi pancsovai vonatot. Két ökrös sineken feküdvén kisiklatta a vonatot, amelynek mozdonya lezuhant a töltésről s vele együtt 3 kocsi, amelyek összezuzódtak. Az utasok, valamint a vasuti személyzet közül többen megsebesültek, de szerencsére egyikük sem veszedelmesen s halottja sincs a balesetnek.

A balesetről tudósítónk a következőket jelenté:

A Pancsováról Nagybecskerekre jövő esti vonat vezetője Steyer György vonatvezető, amint a vonattal este fél hét óra tájban Zsigmondfalva állomást elhagyta, nem messze Sándorudvartól észrevette, hogy

a sineken két ökrös fekszik.

A mozdonyvezető folyton sipolt, hogy az ökröket elriassa a sinekről s ez máskor, ha ilyen eset előfordul, sikerülni is szokott, de ezúttal az ökrök nem voltak hajlandók a sinekről elmozdulni.

Most a vonatvezető fékezni kezdett, de már nem tudta megállítani a vonatot, úgy hogy az nekiment a sineken keresztben fekvő két nehéz hatalmas állatnak s

a vonat összeütközött az ökrökkel.

A mozdony olyan erővel ütődött a két nehéz állati testnek, hogy az ütődés következtében kisiklott s egészen visszafordulva lefordult a töltésről.

Az összeütközés következtében kisiklott a podgyászokocsi és más két kocsi is, amelyben utasok ültek s szintén lefordultak a töltésről.

A kocsik persze erősen megrongálódtak s úgy

a vasutasok, mint az utasok közül többen megsebesültek.

Sándorudvartól hamarosan értesítették a bégaparti pályaudvart s a nagybecskereki forgalmi főnökséget s innen segélyvonat ment azonnal a helyszínére Krumenacker István forgalmi főnökkel, Novákovich Frigyes főmérnök, fűtőházi főnökkel, Mócity Sándor vasuti tiszttel. Velük ment dr. Fialovszki Béla vasuti pályaorvos és Kollarich Gábor mentőtiszt és akik a honvéd tartalékkórházból magukkal vitték Gyurin Golumbánné és Vogel Anna ápolónőket.

A megrongálódott kocsik között még ott jajgattak a sebesültek, akiket előbb biztonságba helyeztek s azután dr. Fialovszki az ápolónőkkel bekötözte sebeiket.

Megsebesültek a vasutasok közül Steyer György vonatvezető, Imri József vasutas, Bakai András fűtő, az utasok közül két gyerek: a 8 éves Sztojanoics Zsarkó és a 4 éves Sztojanoics Mosa, továbbá Sztojanoics Buzin, Spitzer József ozorai kereskedő és özv. Johner Andrásné szintén ozorai kereskedő, azonkívül Szabó Mátyás a mozgóposta kalauza. A legsúlyosabban közülük Spitzer József sérült meg.

Kivülük az utasok közül még többen szenvedtek kisebb sérüléseket, akiket miután a helyszínén bekötözték, elbocsátottak, a súlyosabban sebesülteket pedig behozták Nagybecskerekre, ahol a pályaudvari Vöröskereszt üdülő telepén töltötték az éjszakát Szávicz Sándor gondozása alatt. Reggel innen a sebesülteket bevitték a nagybecskereki József közkórházba. A sebesültek állapota azonban, mint a kórházból értesülünk, nem ad okot aggodalomra s egyiknek a sebe sem veszélyes.

A balesetről azonnal értesítették a temesvári üzletvezetőséget, amely megindította a vizsgálatot. A pálya helyreállítása Krumenacker István forgalmi főnök felügyelete alatt ma egész délelőtt folyt s a délutáni órákra rendbehozák a pályát.

Oláh fogságban.

Egy magyar artistanő szabadulása oláh fogságból.

Nagyvárad, dec. 10.

Egy sokat szenvedett magyar artistanő érkezett meg tegnap a romániai Krajovából, ahova a háboru kitörésekor több társával együtt őt is internálták. Szócs Rózsi táncosnő ezelőtt két évvel Nagyváradon volt szerződötve, majd elszereződött a bukaresti Minerva-mulatóba. Azóta rövid megszakítással állandóan a jól jövedelmező Romániában tartózkodott. Volt szerződötve Jassyban, Brailában, Galacban, Konstanzban és legutóbb a krajovai Bukarest-mulató tagja volt. Krajovában érte az oláh háboru kitörése. A háboru kitörésekor a román hatóságok könyörtelenül és durva eljárással internálták a központi hatalmak alattvalóit s ilyenformán sor került a Romániában működő sok magyar artistanőre is.

Egy nagyváradai újságíró beszélt Szócs Rózsival, aki érdekes részleteit beszélt el a háborus Romániában eltöltött keserű időkről.

— Augusztus 27-én, szombaton este telt háza volt a mulatónak, ahol szerződötve voltam — mondotta — és éppen az én számom következett volna, amikor egy rendőrtisztviselő és két rendőr jött be az öltözőbe és kijelentette, hogy a magyar tagoknak azonnal el kell hagyniuk a mulatót. Négyen voltunk magyar leányok: Vámos Berta, Sándor Böske, Szép Margit és én. Rögtön tudtuk, hogy miről van szó, bár nem hittük, hogy a hadüzenet ilyen hamar be fog következni. A rendőrtisztviselő megvárta bennünket, amíg felöltöztünk, kocsiba ültettek és a rendőrségre hajtottunk. A kocsiköltséget nekünk kellett megfizetni. A rendőrségen felírták a nevünket, a lakásunkat, azután elengedtek azzal a meghagyással, hogy minden délután két órakor jelentkezniünk kell a rendőrségen.

— Krajovában óriási lelkesedést keltett a hadüzenet. Katonazenekarok jártak be a várost, lobogókat tűztek ki minden házra, francia, orosz, angol, román lobogók vegyesen. Az emberek késő éjszakáig fenn voltak, várták a híreket és éjjelenként jelentek meg különkiadások az elért nagy győzelmek hírével. Brassó elfoglalásakor a város örömmámorban uszott. Az újságok egymásután adták hírül Petrózsény, Kézdivásárhely és Csikszereda elfoglalását. A lapok a következő címeket hozták:

Győzelmes csapataink Kolozsvár kapui előtt. Gyulafehérvárt bekerítettük.

— Akikkel csak beszéltem, mindenki nagy győzelemről beszélt. Az újságok hasonló cikkeket közöltek Ausztria-Magyarország összeomlásáról és Románia nagyszerű terjeszkedéséről. Ez a zavartalan örömmámor körülbelül két hétig tartott. Akkor kezdett lassacskán hirtelen a dobzdruzsai vereségeknek, a lapok megírták Tutrakán és Szilisztria elvesztését és ezek a hírek egy-kettőre lehűtötték az izzásig forrott győzelmi hangulatot. Az emberek megijedtek.

— Amint az emberekkel való beszélgetésből kivettem, a románok rendületlenül bíztak a Dunán való átkelés lehetőségében és a dobzdruzsai vereségek miatt érzett csalódásukat egyensúlyozni igyekeztek azzal a tudattal, hogy Erdélyben tovább tart a győzelmes előrenyomulás. A nagyszabedű vereség — amit hamarosan tudtul adtak az újságok — valóságos pánikot idézett elő. Erre senki sem számított. A románok arra nem is gondoltak, hogy őket is meg lehet verni. Az újságok hangja lassanként átváltozott. nyugodt, komoly intézkedést kívántak és főleg nagy hangon sürgették az orosz segítséget.

— Krajovában az emberek kezdtek leeresztett orral járni, nagy keserűséget idézett elő a gyakran megismétlődő légitámadás, amely hamarosan eltűntette Krajova éjszakáiból a pazar világitást. A repülőgéptámadások csak nem akartak elmaradni és az idegeneket azzal gyanúsították, hogy éjjelenként fényjeleket adnak a repülőknél. Ezért elrendelték az internáltak letartóztatását.

— Október 10-én engem is letartóztattak és bezártak a rendőrségi fogházban, ahol rajtam kívül sok osztrák, magyar, német és bolgár nő volt bezárva. A fogságban nagyon rossz dolgunk volt. Naponta egyszer kaptunk enni valami rossz főzeléket, minden három vagy négy napban egyszer engedtek bennünket sétálni.

— Az eseményekről semmit sem tudtunk. Az ökrök semmit sem mondtak, miután elvették tőlünk a pénzünket s így nem tudtuk őket megvesztegetni. A legkétségbeesettebb tájékozatlanságban teltek el napjaink.

— November 23-án reggel 10 órakor megfordult a kulcs az ajtóban és amikor az ajtó kinyílt, egy honvédfőhadnagy állott előttünk. Alig értettük meg a helyzetet és boldog örömmel hallottuk, hogy Krajova a mi csapataink birtokában van. A főhadnagy már tudta, hogy valamennyien internáltak vagyunk. Elengedtek bennünket, lakást és pénzt kaptunk és kijelentették, hogy nemsokára elutazási engedélyt is kapunk.

— Krajova külső képe nagyon megváltozott az alatt az idő alatt, míg be voltam zárva. Az utcák megcsendesedtek, a zászlók eltűntek és főképen megváltozott az emberek arca. Sokan maradtak Krajovában, bár sokan is menekültek el. Az üzletek legnagyobb része nyitva van.

— A krajovai volt háziasszonyomnak van egy husz éves fia, aki a románok erdélyi uralma alatt folyton a magyarokról mondott gunyos megjegyzésekkel szurt a szivembe. Mikor a fogházból lakásomra mentem, a szentelen kamaszt otthon találtam. Soha olyan boldogságom nem volt, mint amilyen boldogan adtam vissza a kölesönt annak a kötekedő román diáknak.

Törvénytörés.

— Halálra ítelt torontali öncsonkító katona.

Sztojkov Milenkó 46. gyalogezredbeli pórtartalékos közkatona az öncsonkítás vádjával terhelten állott a temesvári hadosztálybírósa előtt. Az öncsonkítást azért követte el, hogy ez által a további katonai szolgálatra alkalmatlan legyen. Sztojkov Milenkó harmincnyolc éves és torontálvármegyei Szőreg községi származású. Az északi harctérről júliusban a nagykanizsai kórházba került, ahonnan október végén gyógyultán elbocsátottak. Visszaküldték csapatjához Püspökkladányba, de ott csak néhány napig tett szolgálatot. Csakhamar maródivizitre ment, ahol megállapították, hogy lábai dagadtak. Püspökkladányból Sztojkov Milenkót a temesvári 21. számú helyőrségi kórházba utalták át. Itt a daganatot felvágták és ekkor megállapították, hogy annak petroleumszaga van és a váladékban petroleum és ecetsav van. A katona hátizsákjában meg is találták a fecskendő, egy kis üveg petroleumot és ecetsavat, amivel az öncsonkítást elkövette. E bizonyítékok hatása alatt Sztojkov beismerő vallomást tett. A vádlott beismerő vallomása után a tanakat hallgatták ki, mire a bíróság az öncsonkító katonát halálra ítélte. A halálbüntetést azonban Hess Rudolf gyalogsági tábornok, katonai parancsnok hat évi súlyos szigorított börtönné változtatta át.

A törökbecsei járás főszolgabírájától.

8506—1916. szám.

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegyei törökbecsei járásához tartozó Kumán községben megüresedett **írnok-kézbesítő** állásra pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **1917. évi január hó 10. napjáig** nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni. Az állással egybekötött javadalmazás évi 720 korona.

A választás napját később fogom kitűzni.

Törökbecse, 1916. december hó 1.

Báró dr. Csávossy Ignác
főszolgabíró.

A torontáli helyi érdekű vasut r.-t. elsőbbségi kölcsönkötvényeinek 1916. október hó 27-én tartott XIX. sorsolásán 1917. január 2-án leendő beváltásra kihuzott számok jegyzéke:

1 drb 10.000 koronás:
15004.

32 drb 2000 koronás.

10030 10038 10075 10076 10077 10091 10232
10241 10369 10479 10486 10640 10652 10709
10825 10854 10941 10945 10964 11072 11141
11219 11404 11566 11668 11704 11917 11927
11958 12026 12176 12433.

41 drb 1000 koronás:

5023 5062 5116 5121 5270 5276 5307 5387
5415 5461 5474 5481 5598 5727 5847 6026
6164 6209 6248 6270 6276 6378 6419 6610
6679 6986 7220 7334 7335 7343 7387 7403
7543 7637 7649 7831 7881 7992 7996 8119
8250.

41 drb 200 koronás:

132 136 286 334 343 505 744 807 825 913
914 931 942 947 1026 1095 1124 1130 1181
1223 1242 1251 1291 1460 1488 1490 1501
1512 1527 1533 1567 1635 1693 1917 1977
1978 1985 2172 2178 3044 3045

A torontáli helyi érdekű vasut r. t. 1916. június hó 8-án tartott közgyűlésén hozott határozat alapján 1916. október hó 27-én a következő elsőbbségi részvények sorsoltattak ki:

243 drb I. kibocsátású részvény:
(26-ik huzás.)

95 168 259 320 402 451 454 488 569 690 691
767 835 858 1160 1255 1279 1287 1506 1649
1757 1778 1783 1810 2013 2017 2018 2198
2221 2224 2332 2406 2467 2490 2491 2507
2636 2643 2715 2817 2836 2900 2914 2921
2988 2995 3065 3260 3263 3301 3380 3461
3486 3555 3581 3693 3702 3721 3971 3989
3995 4050 4355 4487 4527 4584 4617 4714
4791 4813 4872 4931 4955 5040 5178 5267
5369 5487 5515 5532 5577 5642 5647 5663
5675 5741 5744 5864 5874 5891 5956 5962
5968 6154 6192 6298 6299 6348 6431 6482
6520 6621 6727 6746 6800 6805 6814 6823
6836 6851 6874 6882 6931 7062 7079 7089
7142 7240 7292 7301 7371 7537 7647 7702
7704 7726 7799 7903 8037 8048 8160 8169
8173 8297 8340 8399 8440 8475 8491 8509
8514 8838 8904 8907 8960 8972 8976 9005
9061 9064 9181 9302 9361 9368 9408 9425
9430 9482 9527 9528 9581 9616 9618 9675
9679 9735 9767 9892 9939 9977 9990 10029
10041 10084 10188 10311 10373 10495 10629
10678 10719 10873 10893 10911 10917 10975
10983 11007 11162 11178 11180 11444 11489
11513 11551 11618 11680 11736 11801 11806
11856 12123 12191 12221 12455 12552 12579
12617 12698 12739 12776 12780 12806 12836
12975 13293 13364 13506 13559 13581 13597
13631 13801 13878 13930 13975 14052 14069
14093 14271 14323 14392 14464 14542 14544
14574 14575 14624 14774 14814 14821 14854
14985.

8 drb II. kibocsátású részvény:
(26-ik huzás.)

15036 15092 15264 15297 15410 15411 15459
15472.

81 drb III. kibocsátású részvény:
(24-ik huzás.)

15713 16004 16133 16135 16152 16202 16291
16381 16425 16462 16491 16591 16608 16639
16712 16729 16911 17006 17031 17032 17221
17222 17283 17337 17357 17379 17539 17555
17595 17605 17634 17707 17721 17834 17842
17936 18097 18232 18241 18421 18575 18597
18632 18649 18653 18677 18755 19014 19034
19185 19204 19244 19267 19292 19307 19341
19358 19411 19543 19569 19812 20056 20070
20080 20124 20159 20180 20208 20265 20272
20372 20387 20415 20575 20625 20814 20857
20886 20958 20978 20980.

Ezen kisorsolt elsőbbségi részvények Budapesten a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál már most egyenként 200 korona értékkel beváltatnak. A beváltásnál a részvényeket az 1916. évtől kezdődő szelvényekkel ellátva kell

visszaszolgáltatni; 1915. évig bezárólag a még be nem váltott szelvények a tulajdonos által visszatartandók, mert azok később szintén be fognak váltani.

A korábbi évi sorsolásból be nem váltott részvények számai:

Az 1897. évi sorsolásból: 13888, 13951.
Az 1912. évi sorsolásból: 15408.
Az 1913. évi sorsolásból: 15401, 15404, 15407.
Az 1915. évi sorsolásból: 13949, 13968, 14045, 14050, 16434.

Diósadi Bodó János honvédszázados aktuális háborús művei:

A nemzetközi jogok a háboruban.

I. Szárazföldi háboru.

II. Tengeri háboru 2.— K.

A kémkedés békében és háboruban 1.— K.

A franktirőr harc 1.— K.

Montenegróiak a balkáni háboruban 1.80 K

A világháboru és a hadijog 3.— K.

Megrendelhetők:

Minden nagyobb hazai könyvkereskedésben.

Főbizományos: Toldi Lajos könyvkereskedő, Budapest, II., Fő-utca 2. szám.

Felsőaradi községtől.

1366—1916. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a község tulajdonát képező tiszai halászati jog és a réti földeken gyakorolható vadászati jog f. évi december hó 17-én d. e. 8 órakor nyilvános árverésen bérbé fog adatni.

Bővebb felvilágosítás a jegyzői irodában megtudható.

Felsőaradi, 1916. december 10.

Jedlicska jegyző.

Litavszky bíró.

Basahid község előljáráóságától.

Árverési hirdetmény

Alulírott község előljáráósága által közhirre tétetik, hogy Basahid község tulajdonát képező nagyvendéglő 1917. év január hó 1-től 1920 év december hó 31-ig, a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen f. évi december hó 16-án d. e. 9 órakor bérbé fog adatni; az árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Kikiáltási ár: 1450 korona.

Óvadékképpen 300 korona az árverés megkezdése előtt az árverelő által befizetendő lesz.

Kelt Basahidon, 1916. év december 9.

Szávics jegyző.

Vadász urak figyelmébe!

Nyulat bármely mennyiségben bármikor napi áron vásárol

a cs. és kir. Garnisonsmenage intézősége

Aradáci utca 1. szám., Kurländer-villa.

Keresek

valakit, aki négy polgárit végzett egyént magyar-német helyes és gyorsírásra az esti órákban szerény díjazás mellett megtanítana.

1424—2.1

Ajánlatokat a „Torontál” szerkesztősége továbbítja.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás villakással.

Ugyanott elköltözés folytán eladó néhány műtárgy, eredeti festmény, híres mesterek metszetei s képes folyóiratokból álló könyvtár is.
— Közelebbit a kiadóhivatalban. —

1267—x.15

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvetetik

lapunk nyomdájában.

Ujság- és nyomtatvány-makulatura nagyobb mennyiségben kapható.

Cím a kiadóhivatalban.

Tanulólanynok

hetifizetéssel felvétetnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

„Torontál”

pol. napilap kiadóhivatala.